

СТАНОВИЩЕ

Във връзка с процедура за заемане на академична длъжност "Доцент" в област на Висшето образование 7. Здравеопазване и спорт по професионално направление 7.1 „Медицина“ и научна специалност „Кардиология“, за нуждите на Клиника по кардиология към МБАЛ Национална Кардиологична Болница ЕАД

Член на Научното жури, изготвил рецензията – **проф. д-р Арман Шнорк Постаджиян, дм**, Медицински Университет София, Клиника по кардиология УМБАЛ Света Анна София

Конкурсът за „Доцент“ по научната специалност кардиология за нуждите на Клиника по кардиология към МБАЛ Национална Кардиологична Болница ЕАД е обявен в „Държавен вестник“ бр. 45 от 28.05.2021 г.

Научното жури по конкурса е назначено със заповед на Изпълнителния директор на МБАЛ Национална Кардиологична Болница №309/22.07.2021г.

Становището е изготвено според Закона за развитие на академичния състав (ЗРАС), Правилника за приложение на ЗРАС (ПРЗРАС) и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности (ПУРПНСЗАД) в МБАЛ Национална Кардиологична Болница.

Представеният комплект материали на хартиен /електронен носител е в съответствие с процедурата за придобиване на академична длъжност «Доцент» и правилника на МБАЛ Национална Кардиологична Болница.

Единствен кандидат е **д-р Елена Светлозарова Димитрова, д.м**, гл. асистент към МБАЛ Национална Кардиологична Болница

Декларирам следните обстоятелства при изготвяне на настоящото становище – в периода 2013-2017 год съм бил научен ръководител на докторската теза на д-р Димитрова, разработвана в Катедра Обща медицина, Медицински Университет – София, като в този период имам общи научни трудове с кандидата, които съгласно ЗРАСРБ не подлежат на рецензиране в настоящия конкурс, но са част от цялостната научна активност на д-р Димитрова.

При преглед на научната продукция на д-р Димитрова не установявам данни за плагиатство при изготвяне на научните трудове.

Биографични данни

д-р Елена Светлозарова Димитрова е родена на 14.02.1984 в гр. София. Средното си образование завършва в Първа Английска Езикова Гимназия, а Висшето си медицинско образование в МУ-София през 2008 год с отличен успех. От 2009 год е зачислена като лекар-специализант по кардиология с база на обучение Клиника по кардиология на УМБАЛ Света Анна. През 2013 г. след успешно полагане на държавен изпит д-р Димитрова придобива специалност кардиология. От 2014 година работи в Отделение по спешна кардиология на МБАЛ „Национална кардиологична болница“. От 2019 година заема академичната длъжност главен асистент към Клиника по кардиология на МБАЛ „Национална кардиологична болница“. Член е на дружеството на кардиолозите в България и на Европейското кардиологично дружество.

През 2017г. Д-р Димитрова придобива научна и образователна степен “доктор” след защитена дисертация на тема: “Проспективно проследяване на пациенти с белодробна артериална хипертония и оценка на ефекта от прилагането на специфична терапия върху функционалния клас и клиничния ход на болестта при спазване на определен протокол за проследяване и ескалиране на терапията” – *Диплома № 000611, рег. № 545-Д / 24.07.2017* г МУ-София

В хода на професионалното си развитие Д-р Димитрова има редица специализирани курсове за повишаване на квалификацията в областта на диагностика и лечение на артериалната хипертония, пулмоналната хипертония, на сърдечната недостатъчност, кардиомиопатиите. Притежава сертификат базово ниво на ехокардиография.

Научно-изследователска дейност

В хода на *научно-изследователската си дейност* Д-р Димитрова има осъществени многобройни научни участия в международни (общо 17) и национални форуми (общо 18), пряко свързани с научната специалност и с практическото ѝ приложение. Фрагменти от трудовете са представени в поредица Национални конгреси по кардиология, организирани от Дружество на кардиолозите в България и на международни форуми организирани от Acute Cardiovascular Care на ESC и ACC

В подадената от кандидата документация липсват данни за реализирани национални научни проекти по линията на медицинските университети или Министерството на образованието и науката. Независимо от посоченото д-р Димитрова има опит в областта на организацията и провеждането на клинични изпитвания, за което говорят участията му като изследовател в международни регистри и клинични проучвания – фаза 2b и 3 (*PLATO, CURRENT, SOLID, MAESTRO, ACCELERATE, BALKAN-AF REGISTRY, AEGIS-I, AEGIS-II*). Специално искам да отлича работата ѝ по създаването и проследяването на пациенти в регистъра по пулмонална хипертония към УМБАЛ Света Анна.

Д-р Димитрова участва в конкурса с научната си продукция включваща **30 научни публикации** извън дисертационния труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ и подлежат на рецензиране. Разпределението им е както следва: в **чуждестранни периодични издания** - общо 3 публикации публикувани в периодични международни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация Sci Rep, Adv Ther и JAFIB. В **български периодични издания** – 21 публикации, болшинството оригинални статии (1 в национално списание с ISI импакт фактор (Comptes rendus de l'Academie bulgare des Sciences); 15 - в български реферирани и рецензирани издания); Д-р Димитрова има и 6 публикувани **глави в пет специализирани научни издания** - Биомаркери при сърдечно-съдови заболявания, Факти, противоречия, дебати в диагностиката и лечението на сърдечните и съдовите заболявания 2018/2019 г. и 2020/2021 , Коморбидности при сърдечно-съдови заболявания и Комплексен подход в терапията в старческа възраст и при дълголетници. В 21 от всички 30 публикации извън дисертационния труд, д-р Димитрова е първи автор, в 1 – втори автор, а в останалите - трети и последващ автор.

Съгласно предоставена справка от Централна медицинска библиотека на Медицински Университет София общият брой **цитирания** на публикациите на д-р Димитрова (без автоцитирания) е 15 в национални издания – статии, научни книги, дисертационни трудове и др: 43 цитации в Scopus и Web of Knowledge. В подадената от кандидата документация липсва информация за общ и индивидуален импакт фактор на публикациите или за h index.

Основни акценти в научно-изследователска дейност

Научно-изследователската дейност на д-р Димитрова е насочена в следните основни направления:

- **в областта на белодробната хипертония и белодробния тромбоемболизъм**

Авторът има изявен научен интерес в областта на белодробната хипертония и е участвал активно в диагностично-терапевтичния процес при пациенти с белодробна артериална хипертония, както и в създаването, прилагането и валидирането на специфичен алгоритъм за проследяване в един от утвърдените експертни центрове в страната (УМБАЛ „Света Анна“, София). От особено значение е публикуването за първи път в България на обобщени данни по темата при дългосрочно проследяване, направеният анализ на смъртността и директните сравнения с резултатите от големите световни регистри.

Друг принос в областта е, че на базата на собствени данни от последователни хоспитализирани пациенти с белодробен тромбоемболизъм с умерен и висок риск авторът е участвал в създаването на нов неинвазивен показател, който може да бъде използван за предсказване на риска за вътреболнична смъртност (*абстракт 35*). Както е добре известно, рисковата стратификация при пациенти с белодробен тромбоемболизъм е от съществено значение за избора на подходяща терапия и прогнозата.

- **коронарната артериална болест и острия коронарен синдром**

Съществен принос в областта е участието в проведена сред 200 пациенти с инвазивно доказана коронарна артериална болест студия, в която е проучено дали полиморфизмите в няколко кандидат-гени се асоциират с наличие на мултифокална атеросклероза (каротидна или периферна атеросклероза). Направено е PCR-базирано генотипизиране на ангиотензин-конвертиращ ензим (ACE I/D), eNOS G894T, ендотелин-1 138A I/D и матриксна металопроотеиназа-3 5A/6A. Установява се висока честота (29,5%) на мултифокална атеросклероза при пациенти с коронарна болест и асоциацията ѝ с DD генотип на ACE и II генотип на ET-1

В друга серия публикации се анализира връзката между проинфламаторния статус и дългосрочната прогноза след преживян ОКС, продължителност на двойната антиагрегантна терапия при тази група болни, значение на наличните коморбидни

състояния и демографски характеристики върху дългосрочната прогноза – възраст, предшестваща анемия, сърдечна недостатъчност, гликемия и други

Особено актуален е направеният на базата на собствени данни анализ на влиянието на първата вълна на COVID-19 пандемията и наложените ограничителни мерки върху броя на хоспитализираните пациенти с миокарден инфаркт, техните характеристики и хода на заболяването, като резултатите са сравнени с аналогичен период през предходната година и са коментирани в светлината на публикуваните данни от Европа и САЩ (*публикация 13*). Това са единствените публикувани до момента данни за България по темата.

- **предсърдното мъждене, електрошоковата терапия и електрокардиостимулацията**

Авторът е участвал в единствения по рода си регистър на пациенти с предсърдно мъждене от балканския регион BALKAN-AF, като са представени резултати от реалната клинична практика, касаещи терапевтичната стратегия и в частност употребата на антикоагулантна терапия при пациенти с предсърдно мъждене от балкански регион (*публикации 28 и 29*).

Друг принос в областта е участието на автора в регистър за пациенти с предсърдно мъждене/трептене, подложени на елективна синхронизирана електрокардиоверзия. В серия от публикации са представени реални данни за ефективността и безопасността на протокол с неескалиращи енергии спрямо стандартните протоколи за електрокардиоверзия при предсърдно мъждене и трептене с повишаване на енергията на шока на всяко следващо стъпало (*абстракт 20*), както и индивидуализиран протокол за електрокардиоверзия. Принос в областта на електрокардиостимулацията е представената серия пациенти с имплантиран постоянен пеймейкър поради рецидив на вътрекамерна обструкция след проведена алкохолна септална аблация по повод хипертрофична обструктивна кардиомиопатия спрямо телесната повърхност на пациента.

- **Други, по-рядко срещани патологии**

На база дългогодишния клиничен опит и научния интерес са описани клинични случаи и изведени практически алгоритми по състояния, представляващи предизвикателство в ежедневно клинична практика - представеният рядък клиничен случай на тежка метформин-асоциирана лактатна ацидоза, усложнена с шок, остра бъбречна

недостатъчност, загуба на зрение и последващ епизод на БТЕ, микседемна кома, усложнена със сърдечен арест и епилептичен статус (*публикация 14*), хронична аортна дисекация тип В с формиране на гигантска аневризма и руптура на фалшивия лумен (*публикация 4*) и хепарин-индуцирана тромбоцитопения при пациент с остър миокарден инфаркт и онкологично заболяване (*публикация 25*). Научен принос е и подробният обзор на литературата, включващ дефинията, етиологията, патогенезата, клиничната картина, диагностичния и терапевтичния алгоритъм при ортостатична хипотония – често срещано състояние, чието значение се увеличава със застаряването на населението и нарастващата коморбидност (*публикация 19*).

Учебно-преподавателска дейност

Учебно-преподавателската дейност на Д-р Димитрова като главен асистент в Национална кардиологична болница, е свързана с участие в обучението (теоретично, практическо и методическо ръководство) на студенти по медицина и лекари следдипломна квалификация, специализиращи кардиология.

Диагностично-лечебна дейност

Д-р Димитрова има над 17 години трудов стаж и богат опит в клиничната кардиология и спешната диагностика и лечение на сърдечно-съдови заболявания. От впечатляващия брой проучвания и публикации е очевидно, че има вкус към научно-изследователската работа.

Съответствие с минималните национални изисквания

Д-р Димитрова е представила попълнена таблица съобразно ППЗРАСРБ. Изпълнението на минималните изисквания по групи показатели е както следва:

- Група А- изпълнена 50т.
- Група Б- не е необходима за АД „Доцент“
- Група В- 190.4 т от научни публикации (10) в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация

- Група Г- изпълнена. Кандидатът оценява сбора си на 108.5 от 16 публикации и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томовете и 243 т от Публикации и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томовете и сборът в група Г надхвърля необходимите 200т.
- Група Д- изпълнена. Кандидатът представя 5 цитирания в български списания, както и 10 цитации в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томовете с които надхвърля необходимия минимум от 50 т
- Група Е- Кандидатът покрива изискванията от признатите медицински специалности и преподаването на специализанти по научната специалност на конкурса

В заключение значението на получените от д-р Димитрова резултати е съществено предвид големия брой публикации, фокусирани върху епидемиологията, разпространеността и конкретното терапевтично поведение при чести, социално-значими заболявания каквито са коронарната болест и острия коронарен синдром, предсърдно мъждене, пулмонална хипертония и др. На база изложеното, оценявам високо научно-изследователската и приложната стойност на научните трудове на кандидата.

В конкурса д-р Димитрова се представя като изключителен специалист с достатъчен лекарски, изследователски и преподавателски стаж. Има призната специалност по кардиология, получила е образователна научна степен доктор по медицина. Преминал е академичната стълбица до главен асистент и има значим преподавателски, клиничен и административен опит. Д-р Димитрова е утвърден кардиолог, владеещ и прилагащ практически всички съвременни методики на съвременната спешна и неинвазивна кардиология. Научната продукция е напълно достатъчна по обем и съдържание, и по нейната значимост, степен на новост и обоснованост на научните достижения, покрива изискванията на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности и условия и ред за присъждане на академичната длъжност „Доцент” при Национална Кардиологична Болница. Приносът от научната продукция е съществен, доказателство за което са положителните цитирания в медицинската периодика. Кандидатът членува в престижни национални и международни дружества в областта на кардиологията.

На тези основания давам положителния си вот и предлагам на уважаемите членове на Научното Жури да гласуват положително д-р Елена Светлозарова Димитрова, д.м, да заеме академичната длъжност „доцент“ по научната специалност Кардиология, за нуждите на Клиника по кардиология към МБАЛ Национална Кардиологична Болница ЕАД

14.09.2021 г.

проф. д-р Арман Постаджиян, д.м.

Началник отделение по кардиология към Клиника по
кардиология на УМБАЛ Света Анна София,

МУ – София

Член на Научното жури